המביא גט פרק ראשון גיטין יד.

כספיס הנאה דקא משתניא ליה. כלומר מלוה לגבי הלוה ממלוה ישנה למלוה חדשה גמר ומשעביד נפשיה א"ל הונא מר בריה דרב נחמיה לרב אשי אלא מעתה [ב]כגון הני דבי בר אלישיב דכפתי ושקלי לאלתר ה"נ דלא קנו וכי תימא ה"נ [ג]א"כ נתת דבריך לשיעורין אלא אמר מר זוטרא [ד]הני תלת מילי שיונחו רבנן בהלכתא בלא מעמא חדא הא [ה]ואידך דאמר רב יהודה אמר שמואל [א]הכותב כל נכסיו לאשתו לא עישאה אלא אפיטרופיא ואידך [ו]דאמר רב חנניא [ב]המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו א"ל רב לרב אחא ברדלא קבא דמוריקא אית לי גבך דבי' לפלוני באפיה דפלוני דאי בעי מצי הדר ביה ה"ק דברים הללו לא ניתנו לחזרה הא אמר רב חדא זימנא [ז]דאמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך תנהו לו לפלוני במעמד שלשתן קנה אי מההיא הוה אמינא הני מילי מתנה מרובה אבל מתנה מועטת לא ליבעי בפניו [ח]קמ"ל: הנהו גינאי דעביד חושבנא בהדי הדדי פש חמש אסתרי זוזי גבי חד מניהו אמרי ליה יהבינהו ניהליה למרי ארעא [ט] באפי מרי ארעא ונקנה מיניה לסוף אזל עבד חושבנא בין דיליה לנפשיה לא פש גביה ולא מידי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל מאי איעביד לך חדא דאמר רב הונא אמר רב ועוד הא קנו מינך א"ל רבא אטו האי מי קאמר לא יהבינא דליכא גבאי קאמר א"ל א"כ קנין בטעות הוא [י]וכל קנין בטעות חוזר [יא]איתמר [יב]הולך מנה לפלוני שאני חייב לו [יג] אמר רב חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר ושמואל אמר מתוך שחייב באחריותו אם בא לחזור חוזר לימא בהא קמיפלגי דמר סבר [יד]הולך כזכי דמי ומר סבר [טו]הולך לאו כזכי דמי לא דכ"ע [יז]הולך כזכי דמי והכא בהא קמיפלגי מ"ם לא אמרינן מיגו ומ"ם אמרינן מיגו תניא כוותיה דרב [יח]הולך מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני שאני חייב לו [יט]הולך מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר פקדון לימא ליה [כ]אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר א"ר זירא [כא]כשהוחזק כפרן רב ששת הוה ליה אשראתא דסרבלי במחוזא א"ל לרב יוסף בר חמא בהדי דאתית אייתינהו ניהלי אזל יהבינהו ליה אמרי ליה ניקבי מינך אמר להו אין לסוף אישתמיט להו כי אתא לגביה אמר ליה שפיר עבדת דלא שוית נפשך [כב]עבד לוה לאיש מלוה לישנא אחרינא שפיר עבדת עבד לוה לאיש מלוה ר' אחי בר' יאשיה הוה ליה איספקא דכספא בנהרדעא אמר

בההיא הנאה דקא משתניא ליה בין מלוה ישנה למלוה חדשה גמר ומשעביד נפשיה א"ל הונא מר בריה דרב נחמיה לרב אשי אלא מעתה [ב]כגון הני דבי בר אלישיב דכפתי ושקלי לאלתר ה"נ דלא קנו וכי תימא ה"נ [ג]א"כ נתת דבריך לשיעורין אלא אמר מר זוטרא [ד]הני תלת מילי שיונחו רבנן בהלכתא בלא מעמא חדא הא [ה]ואידך דאמר רב יהודה אמר שמואל [א]הכותב כל נכסיו לאשתו לא עישאה אלא אפיטרופיא ואידך [ו]דאמר רב חנניא [ב]המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו א"ל רב לרב אחא ברדלא קבא דמוריקא אית לי גבך דבי' לפלוני באפיה דפלוני דאי בעי מצי הדר ביה ה"ק דברים הללו לא ניתנו לחזרה הא אמר רב חדא זימנא [ז]דאמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך תנהו לו לפלוני במעמד שלשתן קנה אי מההיא הוה אמינא הני מילי מתנה מרובה אבל מתנה מועטת לא ליבעי בפניו [ח]קמ"ל: הנהו גינאי דעביד חושבנא בהדי הדדי פש חמש אסתרי זוזי גבי חד מניהו אמרי ליה יהבינהו ניהליה למרי ארעא [ט] באפי מרי ארעא ונקנה מיניה לסוף אזל עבד חושבנא בין דיליה לנפשיה לא פש גביה ולא מידי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל מאי איעביד לך חדא דאמר רב הונא אמר רב ועוד הא קנו מינך א"ל רבא אטו האי מי קאמר לא יהבינא דליכא גבאי קאמר א"ל א"כ קנין בטעות הוא [י]וכל קנין בטעות חוזר [יא]איתמר [יב]הולך מנה לפלוני שאני חייב לו [יג] אמר רב חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר ושמואל אמר מתוך שחייב באחריותו אם בא לחזור חוזר לימא בהא קמיפלגי דמר סבר [יד]הולך כזכי דמי ומר סבר [טו]הולך לאו כזכי דמי לא דכ"ע [יז]הולך כזכי דמי והכא בהא קמיפלגי מ"ם לא אמרינן מיגו ומ"ם אמרינן מיגו תניא כוותיה דרב [יח]הולך מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני שאני חייב לו [יט]הולך מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר פקדון לימא ליה [כ]אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר א"ר זירא [כא]כשהוחזק כפרן רב ששת הוה ליה אשראתא דסרבלי במחוזא א"ל לרב יוסף בר חמא בהדי דאתית אייתינהו ניהלי אזל יהבינהו ליה אמרי ליה ניקבי מינך אמר להו אין לסוף אישתמיט להו כי אתא לגביה אמר ליה שפיר עבדת דלא שוית נפשך [כב]עבד לוה לאיש מלוה לישנא אחרינא שפיר עבדת עבד לוה לאיש מלוה ר' אחי בר' יאשיה הוה ליה איספקא דכספא בנהרדעא אמר

ל"ג גרים שפיר עבדת עבד לוה לאיש מלוה. כלומר שפיר עבדת דלמטמטת לפי שהן לווים ועבדת לי להביאו לי בחריותן: **לימסקא.** כלי: **אם** בן נתת דבריך לשיעורין. מה שקשה ע"פ הקונטרס בפ"ק דקידושין (דף י"ב.) גבי בנקיה דר' יוחי דקסבר מתלקטת **בהלבתא** בלא טעם. פי' מה דדייקי מפורש בקידושין שמועיל לקנות מכל טעם ים למה תקנו חכמים מעמד שלשתן תקנו שלא יערכן לעיתות ועשות קניינים ובכותבו נכסיו לחשתו משום דלא שכיח לבריה ויהיב לחבריה ואין דרך לעשות כן אלא למתן לה כבוד ולמעוטה אפיטרופיא ומשיא אשה לבנו כשהוא מסיר כל מה שיש לו מן הנייח שמכח עליה דעתה דבן דמסקינן בפ' מי שמת (כ"ב ד' קמ"ד.): **אבל** מתנה מועטת בו'. ות"ת הא נמי שמעי' לה דתמר דכ נפרק הזהב (כ"מ מט.) דבריה אין בהן משום חיסול ממנה ומדמי התם מתנה מועטת למכר לריבית משום דהדי דבריה ות"ל דהכא שמומר לנפקד אי נמי שלוחו מוכ שיחן לו מלקח דעתין דקני טפי מכשאמר מתנה לחי עוזן לך: **ולא פש גביה ולא מידי.** פר"ת וכן ר"ת שהיו בעלי דינין מודיים לו אי היה הדבר יודע בעדות ברורה ולא פש גביה מידי ומשמע מדבריהם [ט] דמשפיה אין נאמן לומר טעיתי כמה שהודיתי לע"ג דאין ליה מינו דאי בעי אמר מזמתי ופרעתי וכן משמע מהא דתנן בשבועות (דף מ:) מנה לי בידך אמר לי הן לא אמר אמר ליה תנהו לי אם אמר נתתי לך פטור אין לך בידי מיי ומפרש טעמא בפ"ק דבבא בתרא (דף ו.) משום דכל המומר לא ליחי כלומר לא פרעתי דמי ואמאי לא מהימן לומר לו אין לך בידי שטעיתי שכור להיות מייב ואיני מייב כלום מיגו דלא בעי אמר פרעתי אע"ג דלא משמע דמנאן לא מהימן לומר שטעה: **חדא** דאמר רב הונא כו'. ר"י **המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו.** הכן לשמוט כסים, ותקנת חכמים היא לכנות החתן, שנמלי הדבר נשמת אשה ואין מקום למיר קנה. רשב"ם לעיל יג ע"ב. אמר רב חייב באחריותו. שהרי לא זיכו המלוה לשלוח (לקמן סה:).

אב מי' פ"ו מהל' מכירה הל' ד סמג עשין פכ סמ עוש"ע חו"מ סי' סימן רמו סעיף ה:

אג ב מיי' שם הל' טו סמג שם עוש"ע חו"מ סי' נט סעיף ה:

אד א מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ג [עוש"ע חו"מ סי' קו סעיף ה]:

אה ד מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ב סמג לאוין קט עוש"ע ח"מ סימן לנט סעיף ה:

או ה ו מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ג [פ"ד מהל' זכיה הל"ד] סמג עשין נד עוש"ע ח"מ סימן קכה סעיף ה:

אז ז מיי' פ"ו מהל' שכירות הל' ו סמג עשין סט עוש"ע שם:

אח ח מיי' שם עוש"ע שם סעיף ג [סמ"ג לאו קפ"ו]:

מוסף רש"י

כהלכתא בלא טעמא. הם תקנו תם דהכריס לף על פי שאינו יכין תורס כי מדם ומלה הם (ב"ב קמד:). **לא עשאה אלא אפיטרופיא.** למען שהרי לעלם עקר נחלת הכנים ולא נתכוין לגלח שיכנסוה הכנים תחת שלומלין על ידה (שם) דלמחר כשיגא כוח לאיש ממם מגיח לה כניו ונוטל את הכל לעלמה, ולא נתכוין לגלח לעשותה כמוכרת מכח כדי שיאכלה לה כניו כנוי משום לפרנסם מהם כפי מומר דשמה דשמה ויהיו כשופים לה, ומני לה מכני מגח מילי דמיעטו רבנן בהלכתא דגלח לאו משום שמיחן מה שכתוב בשעד דלעיל לה הכל, לילך אחר לשון בעמנו (שם קלא:). **המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו.** הכן לשמוט כסים, ותקנת חכמים היא לכנות החתן, שנמלי הדבר נשמת אשה ואין מקום למיר קנה. רשב"ם לעיל יג ע"ב. **אמר רב חייב באחריותו.** שהרי לא זיכו המלוה לשלוח (לקמן סה:).

תוספות רי"ד (המשך)

לו והלוך מנה לפלוני מקדון שיש לו בידי חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר. פי' לא דמי חייב באחריותו דפקדון לחייב באחריותו דמלוה דאילו גבי מלוה אי מהנים ההיא מנה באותה חייב הלוה באחריותו עד דמטי ליד המלוה וכ"ש אי כפר ביה שליח ואילו מקדון דוקא אי כפר ביה שליח אי נמי שמטיה ואכליה חייב (השלימו) [המשלח] באחריותו אבל (מקדון) אילו איתנים באותה שטור אם יש ערים בדבר כדקיימא לן בפ' המפקיד דאע"ג דק"ל שומר שמסר לשומר חייב משום דא"ל אנא מהימנת לי בשבועה. ה"מ היכא דליכא עדים שנאנס הוצרך שבועתו של זה אבל היכא דאיכא עדים שנאנס מיד שומר שני פטור שומר ראשון נתחנן בפ' המפקיד השומר פרה מחבירו והשאילה לאחר ומתה בדרכה ישבע השומר שמתה בדרכה והשואל משלם לשומר מה שישבע השומר כגון שראה בעיניו שמתה כדרכה וה"ה אם יש ערים בדבר אבל ודאי אם אין ערים בדבר חייב השואל ואינו נפטר בשבועה של שליח משום דא"ל בעל המקדון את מהימנת לי בשבועה היאך לא מהימן לי בשבועה א' נמי י"ל גם בכמה של מקדון חייב באחריותן ואע"ג שיש ערים שנאנס בדרך משום דא"ל בעל המקדון מי הרשך למשלחו לי בדרך הלכך פשיעה היא אצלו שבודאי אילו נאנס בעיר ביד שומר שני פטור אבל בדרך חייב מפני שלא היה לו לשלחו אלא לעכבו בידו עד שיבא הלוה וישלנו או שישלח שליח שישלחנו לו ויקבל עליו אחריות הדרך ואפ"ה אם בא לחזור אינו חוזר שכבר זכה השליח בעבור בעל המקדון בענין זה שיהיה אחריותו עליו הוה משע לעצמו שמסרו לו ושוב אינו יכול לחזור בו. ומקשה מקדון ליכא לי' אין רצונו שיהא מקדוני ביד אחר פ' כדקי"ל לקמן בפ' ג' ואע"ג דקי"ל שומר שמסר לשומר חייב ולא מפקיד בעל המקדון בידיה אפ"ה כיון דהוא נאמן אצלו ומקדון כל היכא דקאי ברשותיה דמריה קאי [ו] מפקיד כופר הוא אם ישלחנו לו ביד אחר ולא דמי למלוה דלהוצאה נתנה שהוא שמח אם ישלחנה לו ובהא דאחריות של המשלח אבל בפקדון קפיד וכיון דקפיד נמצא שחזר הוא לו ואין חבין לאדם אלא בפניו ואמאי אינו חוזר הוא לאו זכות הוא אמר ר' זירא כשהוחזק [ז] קסבר פי' שהוחזק המשלח זה קפדן

ו) לולי ל"ל מיקפד קפיד הוא. ז) ל"ל כשטוחזק כפכן פי' שהוחזק המשלח זה כפכן כפקדון.

ממורת הש"ס

ב) [כ"ב כט.]. ג) [ומס ופכת לה: מגילה יח: מולין ט. לב.]. ד) כ"ב קמד., ה) [ומס קלא:. ה) [ומס קמד.]. ו) [לעיל יב. וש"נ]. ז) [לקמן סג.]. ח) [לקמן ומס: סג:]. ט) [ומס לב: וסכ:]. י) [מוסמפת פ"ק]. יא) [לקמן כט. כ"מ ע.]. יב) [ומ' תוס' יומא ט: ד"ה ר' יהודה וע' תיעב יומא ומ: מוף ד"ה ושמעו ומוס' שבועות סה. ד"ה ושמואל]. יג) [כדי"ה נדף יא: כל המומר].

תורה אור השלם

ו. עַשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוֹל וְעֶבֶד לוֹוֶה לְאִישׁ מַלְוֶה:
משלי כב ז

גליון הש"ס

גמ' א"ר חייב באחריותו. ע' בריטב"א קידושין דף מג ע"ב ד"ה מתה קמבר: **ותש'** ד"ה **ולא פש** גביה בו' **דמנאשה** אין נאמן. ע' ב"ב דף קמה ע"ב מד"ה מר זוטרא:

הגהות הב"ח

(ב) גמ' למרי ארעא בטסקא בפפי מרי ארעא:

לעזי רש"י

קר"ס. פעיל.

תוספות רי"ד

אמר ליה רב לרב אחא ברדלא קבא דמוריקא אית לי גבך דבי' לפלוני באפיה דפלוני דאי בעי מצי הדר ביה פי' דקס"ד שהיה מבטיחו שלא יחזור בו להכי מתמה מכלל דאי בעי מצי הדר ביה ה"ל לא נתנו לחזרה פי' שאינו יכול לחזור בו כיון שאמר לו במעמד שלשתן ואתא לאשמועינן דאפי' במתנה מועטת אי אמר במעמד שלשתן קנה ואי לא לא קנה: הנהו גינאי דעבדי חושבנא בהדי הדדי פש חמש אסתרי גבי חד מיניהו אמרי ליה יהבינהו למרי ארעא ויהבינהו למרי ארעא וקנו מיניה לסוף אזל עבד חושבנא בין דיליה לנפשיה לא פש גביה ולא מידי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל מאי איעביד לך חדא דאמר רב הונא אמר רב ועוד הא קנו מינך א"ל רבא אטו האי מי קאמר לא יהבינא דליכא גבאי קאמר א"ל א"כ קנין בטעות הוא וכל קנין בטעות חוזר איתמר הולך מנה לפלוני ואם בא לחזור אינו חוזר ושמואל אמר מתוך שחייב באחריותו אם בא לחזור חוזר לימא בהא קמיפלגי דמר סבר הולך כזכי דמי ומר סבר הולך לאו כזכי דמי לא דכ"ע הולך כזכי דמי והכא בהא קמיפלגי מ"ם לא אמרינן מיגו ומ"ם אמרינן מיגו תניא כוותיה דרב הולך מנה לפלוני שאני חייב לו תן מנה לפלוני שאני חייב לו הולך מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי תן מנה לפלוני פקדון שיש לו בידי חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר פקדון לימא ליה אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר א"ר זירא כשהוחזק כפרן רב ששת הוה ליה אשראתא דסרבלי במחוזא א"ל לרב יוסף בר חמא בהדי דאתית אייתינהו ניהלי אזל יהבינהו ליה אמרי ליה ניקבי מינך אמר להו אין לסוף אישתמיט להו כי אתא לגביה אמר ליה שפיר עבדת דלא שוית נפשך עבד לוה לאיש מלוה לישנא אחרינא שפיר עבדת עבד לוה לאיש מלוה ר' אחי בר' יאשיה הוה ליה איספקא דכספא בנהרדעא אמר

עין משפט נר מצוה

אם בן נתת דבריך לשיעורין. מה שקשה ע"פ הקונטרס בפ"ק דקידושין (דף י"ב.) גבי בנקיה דר' יוחי דקסבר מתלקטת **בהלבתא** בלא טעם. פי' מה דדייקי מפורש בקידושין שמועיל לקנות מכל טעם ים למה תקנו חכמים מעמד שלשתן תקנו שלא יערכן לעיתות ועשות קניינים ובכותבו נכסיו לחשתו משום דלא שכיח לבריה ויהיב לחבריה ואין דרך לעשות כן אלא למתן לה כבוד ולמעוטה אפיטרופיא ומשיא אשה לבנו כשהוא מסיר כל מה שיש לו מן הנייח שמכח עליה דעתה דבן דמסקינן בפ' מי שמת (כ"ב ד' קמ"ד.): **אבל** מתנה מועטת בו'. ות"ת הא נמי שמעי' לה דתמר דכ נפרק הזהב (כ"מ מט.) דבריה אין בהן משום חיסול ממנה ומדמי התם מתנה מועטת למכר לריבית משום דהדי דבריה ות"ל דהכא שמומר לנפקד אי נמי שלוחו מוכ שיחן לו מלקח דעתין דקני טפי מכשאמר מתנה לחי עוזן לך: **ולא פש גביה ולא מידי.** פר"ת וכן ר"ת שהיו בעלי דינין מודיים לו אי היה הדבר יודע בעדות ברורה ולא פש גביה מידי ומשמע מדבריהם [ט] דמשפיה אין נאמן לומר טעיתי כמה שהודיתי לע"ג דאין ליה מינו דאי בעי אמר מזמתי ופרעתי וכן משמע מהא דתנן בשבועות (דף מ:) מנה לי בידך אמר לי הן לא אמר אמר ליה תנהו לי אם אמר נתתי לך פטור אין לך בידי מיי ומפרש טעמא בפ"ק דבבא בתרא (דף ו.) משום דכל המומר לא ליחי כלומר לא פרעתי דמי ואמאי לא מהימן לומר לו אין לך בידי שטעיתי שכור להיות מייב ואיני מייב כלום מיגו דלא בעי אמר פרעתי אע"ג דלא משמע דמנאן לא מהימן לומר שטעה: **חדא** דאמר רב הונא כו'. ר"י **המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו.** הכן לשמוט כסים, ותקנת חכמים היא לכנות החתן, שנמלי הדבר נשמת אשה ואין מקום למיר קנה. רשב"ם לעיל יג ע"ב. **אמר רב חייב באחריותו.** שהרי לא זיכו המלוה לשלוח (לקמן סה:).

אב מי' פ"ו מהל' מכירה הל' ד סמג עשין פכ עוש"ע חו"מ סי' סימן רמו סעיף ה:

אג ב מיי' שם הל' טו סמג שם עוש"ע חו"מ סי' נט סעיף ה:

אד א מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ג [עוש"ע חו"מ סי' קו סעיף ה]:

אה ד מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ב סמג לאוין קט עוש"ע ח"מ סימן לנט סעיף ה:

או ה ו מיי' פ"ו מהל' מכירה הל' ג [פ"ד מהל' זכיה הל"ד] סמג עשין נד עוש"ע ח"מ סימן קכה סעיף ה:

אז ז מיי' פ"ו מהל' שכירות הל' ו סמג עשין סט עוש"ע שם:

אח ח מיי' שם עוש"ע שם סעיף ג [סמ"ג לאו קפ"ו]:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com